

ג'ורא לשם שירים מן הקצה הנמוך

מפניו" (עמ' 25).

הטאים קטנים יותר נראים רק דרך המיקרוסקופ הביקורתית, כמו בצרוף "שורק" ו"קושר" ב"אלמוני כרות שורק / כמו רוח קושר ענפים" (עמ' 16) המסנוור את עינינו בברקו התיצוני, והצרוף היפה כשלעצמו. לב מתאבד בצעקה מגג הבקר" (עמ' 27) המוע"תק בשלמותו מספרו הראשון של המשורר ומורק אל שיר אחר ואירה אחרת. אמנם, העתקה זו היא בתחום זכויות היוצר, אך אינה חובה...

למרות כל ההרהורים הרי שהשירים והשורות המהנים את הקורא הם מרובה ב"ספרו של יאיר הורביץ, והקניית הנאה ב"לום אינה מ"תכליותיה" של שירה טובה?

ספר שיריו של יאיר הורביץ "שירים מן הקצה הנמוך" (הוצאת "מנו שיר" ת"א) אינו ספר בכורים. עוד לפני כשנה הוציא קובץ שירים המשותף לו ולבנימין פשוט בהוצאת "עקד".

יש לשאול את השאלה היסודית, מה נשתנה אצל המשורר בתקופה קצרה זו ש"בין שני ספריו? ראוי לומר שהחנייה היסודית של המשורר במות האב היא אחת מן היסודות הבולטים גם בספרו השני.

אמיתותה הביאוגרפית של החויה מטביעה את חותמה על כנותם של רוב שירי יאיר הורביץ — השינוי בשיריו החדשים הוא באופן אמירתם של הדברים, בצורת ההבעה. אם מצאנו בספרו הראשון תמונות חריפות ומסויטות כגון אלה "על הבית עורבים / מגלימות שחורות / נשמטים פרורי המות / בערפל / שקט מתוח בחוטי הדם שנלח זדיים / בקרעי חלומות תלויים באונקלים" הרי שב"שירים מן הקצה הנמוך" התמתנה האוירה והביטוי נעשה בלתי-תיאמצעי ולכן גם ממושמצ יותר: "כש מביאים אותו חולה לב / מנסיב לך ודואגים להלביש אותי זרק או / הוא מת חיל להרגיש שהוא מוקף לבן, ואחד מסיני מני השוני הוא גם הופעת הצבע הלבן ב"מקום השחור שהודגם קודם.

השגים נאים משיג המשורר בהצליחו להעמיד את שיריו באוירה שלימה המתאימה לרוח הדברים, ואם כבר נראה יכולת זו בספרו הראשון בכח הרי בספר זה הוא מוציאה אל הפועל, אף אם נשתנתה האוירה הכללית מתוכה הוא שר. כך הוא "השיר על הנער יוסף ההולם" (עמ' 25), שהוא שיר אוטוביאוגרפי במסכה תנ"כית, או השיר "לו אומר הייתי" (עמ' 10) המסתיים בשורה יפה "מחלון ירוק זרקה לו נערה זר קמטים".

שינוי מסויים ביחס אל דמות האב נראה מתוך עימותם של שני ספריו. בעוד שבספרו הראשון נאמרו הדברים מעל סדנה המ"לובן של החויה ונשאו עמם מאופי ההתפרצויות: "לא, לא / איני, איני רוצה שאבי יבכה בבכיו הנצחי" הרי שכאן, עם התרחקות מן החויה היסודית, משתנים הדברים: "כשדברתי עמו במלים ששוב אין בו כח / להוסיף עליהן, שהוא שב וחוזר לומר / בלי שפתיים עד עצם / היום הזה" (עמ' 12). ראות המבקר מתחזדת כל אימת שהמשורר רד מתקרב במודע או שלא במודע לשורתם של גוֹן זך ויהודה עמיחי. שודות כמו "הרחמנות הנאת יש וסופה להוליד את ה"מתנה הבזויה" (עמ' 7), או "היום כשעברתי צנה אחזה בשטחי הגנה הצבורית / אכי לו העצים לא גילו התנגדות אקטיבית ור" או / בהוצאתו החלפת אביו" (עמ' 26) מתריעות על התקרבות לאזור הסכנה שבין גבול ההשפעה החיובית של משורר על משורר דר לבין גבול הכניעה המוחלטת להשפעה. דומני שעל יאיר הורביץ להזהר בכלל מדר"כי נסוח כגון "הכל מודים שההנאה האסתטית היתה גורם ישיר ומכריע" (עמ' 26) כיון שכקוראים הנאתנו האסתטית גדולה יותר בקראנו שורות כ"יוסף הנער פקח עיניו וראה מות אורב / ועורב חג, אבל הוא ספס ועלה / כלולין אל גבהי הגעגועים הנער / יוסף החולם שרבים התיראו